

Pakuri kasvuun kuusivuotiaana

Sadan koivun inventaariossa löytyi 28 selkeää pakurikasvannaista. Pakurit oli istutettu hieman alle kuusi vuotta aiemmin.

Pakurien esiintyminen ja koko

Tein huhtikuussa 2023 ”inventaarion” pakurin viljelyn onnistumisesta. Otokseen sisältyi sata koivua, joihin oli istutettu pakuria kesällä 2017. Viljelmän kuudes kasvukausi oli siis loppuillaan. Havaintojen tulokset on koottu taulukkoon 1.

Pakuria/ei pakuria	Koko/syy	Määrä
Pakureita löytyi		
	30-50 cm ³	7 %
	20-30 cm ³	11%
	10-20 cm ³	10 %
	Yhteensä	28%
Ei kasvannaista		
	Kasvua ympin ympärillä	25 %
	Puun halkaisija yli 20cm	20 %
	Ympäri peittynyt terveellä puulla	27 %
	Yhteensä	72 %

Taulukko 1. Yhteenvedo pakurin kasvusta

Pakureita löytyi 28 puusta. Kasvannaisten koko jakautui melko tasaisesti ”hieman tulitikkurasiaa kookkaampiin”, ”rasiaa pienempiin” ja ”sormenpäihin”.

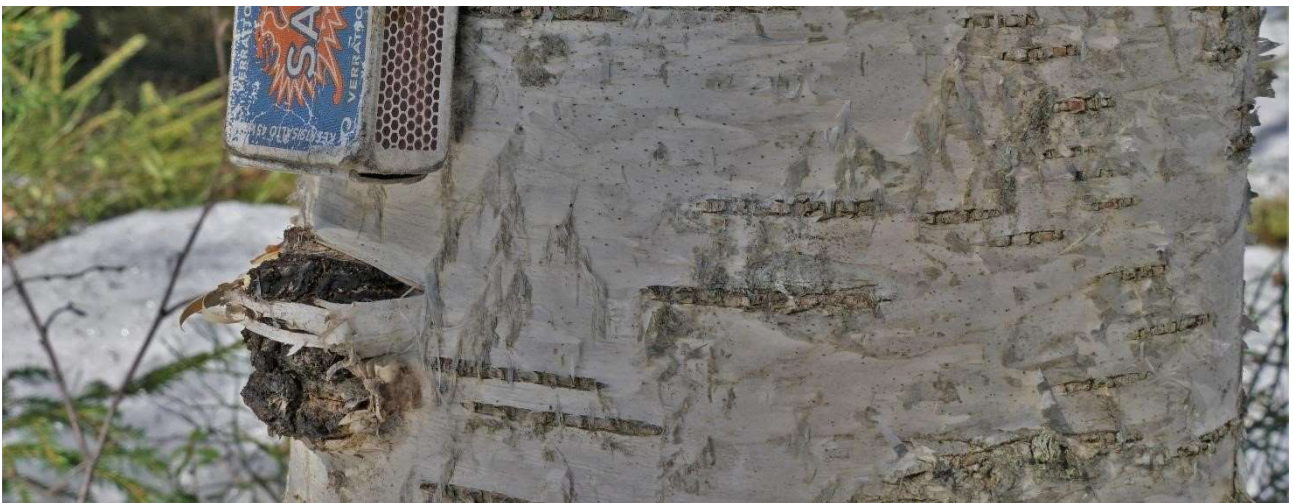
Pakurikasvannaista ei löytynyt 72 koivusta. Neljäsosassa pakuri oli tuloillaan ympin ympärillä, viidesosa oli kookkaita puita ja noin neljänneksessä ympitappi oli peittynyt terveellä puulla.

Eri kokoiset pakurit

Kuva 1. Noin 40 cm³ kokoinen pakuri

Kuvassa 1 on tyypillinen, tikkurasiaa hieman kookkaampi pakuri. Havaitsin sen ensi kerran kolmivuotiaana. Se on kaksikertaistanut kokonsa viimeisen vuoden aikana. Näitä siis löytyi otoksessa 7 %:ssa koivuista.

Kuva 2. Noin 20 cm³ kokoinen kasvannainen

Kuvan 2 pakuri on hieman tikkurasiaa pienempi. Sen kokoluokan pakureita löytyi 11 koivusta. Tuntuman mukaan nämä kasvannaiset ovat parivuotiaita.

Kuva 3. Noin 10 cm³ kokoinen kasvannainen

Kuvan 3 mukaisia sormenpäitä kasvoi 10 koivussa. Tuntumani mukaan ne kaikki ovat ”ilmestyneet” puihin viime lokakuun jälkeen. Eli pakuri kasvaa myös talvella.

Pakuria kasvattaneet koivut ovat melko ohuita, halkaisijaltaan 10-15 -senttisiä. Kaikki kasvannaiset löytyivät alle 1,5 metrin korkeudesta eli kahden alimman ympin kohdalla. Pieni yllätys oli, että puiden eteläpuolelle ympätyt tapit ovat tuottaneet suhteellisesti enemmän kasvannaisia kuin pohjoiselle, varjon puolelle poratut ympit. Kaksi pakuria löytyi kolmesta koivusta.

Miksi pakuri ei vielä kasva?

Kuva 4. Pakurikasvannaista löytyy ympipitapin ympäriltä

Noin neljäsosassa otannan koivuista ympin ympäriltä löytyi selvästi tunnistettavaa, pehmeää pakurikasvustoa, ks kuva 4. Uskon, että nämä puut kasvattavat sormenpään kokoisen pakurin alkavan kesän aikana.

Yli neljäsosassa koivuista oli käynyt niin, että puu oli kasvattanut ympin päälle tervettä puuta ja ympin kohdalle oli syntynyt pullistuma. Tästä ilmiöstä löytyy erillinen artikkeli Pro Pakuri ry:n kotisivuilta: [Miksi pakurikoivut pullistelevat? | Pro Pakuri Finland ry](#). Porasin inventoinnin jälkeen näihin puihin 10 mm:n poralla noin 1-2 cm syvät reiät. Vuoden kuluttua selvinnee, onko rei'istä apua.

Noin viidesosa koivuista on melko järeitä, halkaisijaltaan 20 – 35 senttisiä puita. Niissä ei pakurin kasvun merkkejä vielä näkynyt. Tuon kokoiset puut ”sietävät” siis lahottajaa hyvinkin pitkään.

Pohdintoja

Havaintojeni mukaan pakurin kasvu on selvästi kiihtynyt kuudentena kasvukautena. Toki kasvunopeudessa on suuria eroja eikä eroille silmämääräisesti tarkastellen löydy selitystä. Pro Pakuri ry on arvioinut, että ensimmäinen pakurisato voidaan korjata 12-vuotiailta viljelmiltä. Oma ennusteeni on, että tuolloin litran kokoisia pakureita olisi noin neljäsosassa koivuista. Pitemmällä ajalla lähes kaikki koivut tulevat kyllä tuottamaan satoja. Luonnon pakureista tiedämme, että kasvannaisen poisto kiihdyttää seuraavan polven pakurien kasvua, joten järeimmät koivut voivat tuottaa kolmekin satoa muutaman vuosikymmenen aikana.

Taustatietoja

Pakuriviljelmä sijaitsee pohjoisessa Kymenlaaksossa. Kaikkiaan noin neljän hehtaarin alueelle on istutettu pakuria vuosina 2017 – 2022 noin 2000 koivuun. Metsä on 60-luvulla ojitettua rämettä, jossa valtapuuna on kerran harvennettu mänty. Pakuri-istutukset on tehty 2-4 ympillä per puu hieskoivuihin, jotka kasvavat pääasiassa kuivatusojien reunassa. Ymppien istuttajana olin etenkin alkuvuosina harrastaja, joka saattoi tehdä ympäyksessä virheitä esim. poran terän desinfioinnin tai reikien syvyyden suhteen.

Teksti ja kuvat: Kari Hiltunen Pro Pakuri Finland ry

Helsingissä toukokuu 2023

Tuotettu hankkeessa ”Suomalaisten pakurikäypä- ja muiden erikoissienituotteiden taloudellisen potentiaalnin edistäminen” - Maa- ja metsätalousministeriön tuella.